

S Kalavati

నామము

తెలుగు

—

వివరములు

ప్రతిపాదక

రాజు

reserved.

వల

శ్రీ

వ ధూ వి జ య ము

శ్రీ. శ్రీ వణిలలామ తనచెల్వు వక్షము జేరినిచ్చలుం
బెరిమినాడుకొంచుఁ గడుచేడుకనుండెడు నామ కోడలిక
ధారుణినిల్పినీ ని ధంబు నూరేడునత్తపోరులక
దీరిచియెల్లలోకములఁ జేజరిలంగనొనర్చుగావుతక
నాందిచేసి సూత్రధారుఁడు ముందునడిచి తేరవంకజూచి

సూత్ర. — చూరిసా, యొకమాటియనా,

(౨)వేళ్లించి పారిపార్శ్వకఁడు)

పారి. — బావా, ఇదిగోవచ్చినాఁడను.

సూత్ర. — ఈరాజరాజనరేంద్రవతమున పుడు వసంతోత వమునకై
జేరియున్న ఈమహాజనులయెదుట శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిక
విరాజసహాయంబున శ్రీ, వై. ము దొరసామయ విలాసా
ర్థము క్రొత్తఁ గా రచియించిన 'వధూవిజయము' అను
గారూఁ కమాడి సంతోషపెట్టి మెప్పుండవలయునని త
చినాఁడు.

పా. — నీవు సిద్ధసంకల్పఁడవు, అగుచేయుము.

సూ. — మన పుడు పాత సామగ్రి యంతయుమనీ ముగానున్నదా?

పా. — నీయాజ్ఞయైనయెడల సర్వసిద్ధముగానున్నయే.

సూ. — మంచిదియిప్పుడైతే,

అ సాధువైనభూదే, వత తనసుతరత్నమైన వరచూతముతో

సతికినవసంతలక్ష్మిని, సతిగోడలివేడకఁజూచి సంతసమందుక.

పా. — ఆ , తనకుమారుడైన రసాలవృక్షముతో వస తలక్ష్మి

గూఁ క్రిడించుటం జూచిజూచి భూదేవసైచి స సించుట

మికిరలి యుశ్చర మగదా!

సూ. — కన్నకొడుకునకు గుణవత్యమైన సతి దొరుకుటంజూచి కొ

దటు దుష్టస్త్రీలకుఁదక్క తక్కిన తల్లులెల్లరు నుల్లంబున సం
తసిల్లకుందురా!

పా.—బావా, నిశ్చయముగాఁ జెప్పినాడవు. సచ్చరిత్రుడైన కోడ
లియందు ద్వేషమునబూనుట దురాశయెక్క దుష్టత్వము
వలనఁ గలుగునుజును,

తెఱువా

ఓరీ, ఓరీ, దురాత్మా, దురాత్మా, దుష్టత్వముచేత నాకుఁ గో
డలియందు ద్వేషమాగోపించి కూయుచుంటివేమిరా?

సూ.—ఓయీ, నీమాటయందు దురాశాశయము తన తరవని 'దురా
శ' యనునత్తగారు కోపించికొని వ వడిగానిటు నడిచివచ్చు
చున్నది. పొదపొద వన పని పనముచేసికొందము.

అని యిద్దఱును నిష్క్రమించిరి ఇవిప్రస్తావన,

పిచ్చుటఁ గోపావేషముతో దురాశ ప్రవేశించుచున్నది)

దురా.—ఓరీ, ఓరీ దురాత్మా, దురాత్మా, దుష్టత్వముచేత నాకు గో
డలియందు ద్వేషమాగోపించి కూయుచుంటివేమిరా? అయ్యో
దుష్టయైన కోడలివలన నాకీకష్టంబును జనదూషణంబును
వచ్చినదిగదా. తెఱువా ఓసీ, రండా, నీతప్పునీవెఱుంగకను
గుణియైన కోడలమీఁద మోపుచుంటివేషే?

దురా.—ముందుచూచి ఓసూ! నామాటలు విని కోపగించి మా
యింటి యానయే వచ్చుచున్నాడు.

సుశీలఁడనుపతి ప్రవేశించుచున్నాడు

సుశీ.—మూఁగాలా, నీకెంతజెప్పినను ను వచ్చినది కాదుగదా
ఇంకమీఁద నీవు కోడలిజొలిపిపోకము అనకెప్పినట్లువిని దా
నివశములోనుండుము

దురా.—అ! హా! హా! హా! హా! అన్నత్రా, నీకైనను పశు రాలనా గ
నేను ఓగ్గోముక తొత్తునను ప రాలగదానా

సుశీ.—షమ నీగయ్య! తనముకొట్టి వేరై బాపనలకఁ గంభించి వి;

అ, నాకువశముబువ్వెనాల్గువేదంబులు
నాటుశాస్త్రముబుసమస్తకళలు
సకలరాజదివ్యసభలునువశ్యంబు
నీవువశముగామినికగ్రమువిద.

విద్యావైశద్యంబున నెల్లదేశంబులవశంబుచేసికొనిన నాకు
నీవువశంబుగాకునికిఁజూడ మికిగలి యాశ్చర్యమే,

దురా—వశ్యురాలగానని మాటవరుసకుంజెప్పితి నెప్పుడేని నీకు వ
శ్యునైన నగుదునుగాని, ఎక్కడినుండియో వచ్చినదానివశ
మున నే నెన్నటికి నుండుదానఁగాను,

సుశీ—అయ్యో! అజ్ఞానురాలా, సంసారభారమంతయు నెత్తిమీద
బెట్టుకొని భరించుటకు సమర్థులై కొడుకును గోడలు నున్న
చో మూఁడుకాళ్ళ ముసళ్ళు తల్లిదండ్రులు అవశ్యముగా
వారికి వలెయిండవలయును గుమీ!

దురా—అప్పుకాగ్ర యెక్కడినుండియో కొనితెచ్చినముక్తికగ్రాడికి దా
నికిఁ బాదసేవచేయుచు నీవుండిననుండువుగాని నేనెట్లుండను
బహుదినములనుండి నామీదనున్న యింటపెత్తనము దానిమీ
దఁ బెట్టుటకు నేనిష్టపడియుండగలనా?

సు —మనషిల్లవాఁడు బుద్ధిమంతుడై పాఠశాలయందుఁ జదువుచు
న్నప్పుడు రుగుపూరుగువాండ్రకు పెండ్లియగుటఁ జూచి నా
కును గోడలప్పుడువచ్చునోయని ముచ్చటబడుచు “అబ్బాయి
కిఁ బెండ్లిజేసినారుకారుగదా” అనినన్ను పెండ్లిచేసినదనుకఁ
గొరికికొనితినలేదా? వఱియును “నాకొమారునకు మా
టుపోగుపడ నేనెన్నడు కన్నులారఁజూతునో? నాకొడుకు
తో జంటిపిల్లలను వెంటఁబెట్టికొని మనుగుమవునకై వియ్య
లవారింటికి నొయ్యారంబున బోయి అక్కడవారుచేయు నా
నావిధమరా దల నొందుచు వియ్యపరాలితనము నేనెప్పుడు
చూపుదునో

ఆ తండ్రియింటనుండి తన రెడుకోడలు
నాదురాకఁజూచి నయముమీఱ
చెంతజేరినాకుసిగ్గునదలవంచి
మొక్కఁగొంగఁగఁగఁచుపుణ్యమెపుడొ?

అని యనలేదా?

దురా—దేవా, నీవు చెప్పినదిదిట్టముగానున్నది అప్పుడది సుఖము
తోచినది ఇన్నడైతేహో నాకు కోడలు విషపాత్రయమైయు
న్నది

సుశీ—తనలో ఆహా! కాలమహిమ అమృతమైనను విషమగునుగ
దా! కోడలుగన్నకొడుకు కులొద్దారుడై పరలోకమందు
న్నవిత దేవతలఁ దిలోదకధారలచేఁ దృప్తినొందింఁదా?
అట్టి డలిని ఇది విషముగాఁ దలఁచుచున్నది అప్పుప్పా! ఎంత
చెప్పినను ఈగండ సుంతయైనను నామాట పాటిచేయలేదు
దీనిమాటని నేనిప్పుడు కోడలితో విరోధప తినేని గుణవం
తుడు నాకొడుకు నావిషయములో నుదా నుడగును ప్రి
మించితినేని యీగయా లిగంత నామీద లేనిపోని అపవాద
ము తెచ్చిపెట్టును కను నేనిక ఏవంకకు దిరుగక తటస్థుండ
నై యుండెదను ముందుజూచి దీనిబు ని జక్కజేయుమని
మొదటనేను చెప్పిపంపించిన మించుబొండి అదిగోవచ్చుచు
న్నది నేనిటనుంటినేఁగార్య భంగమగును ప్రకాశముగా
పంకజాక్షి, ఇంక నీయిష్టము నన్నుమాత్రము కష్టపెట్టుకుము
అని నిష్క్రమించెను

అంతఁ జారువృత్తయను సఖి ప్రవేశించుచున్నది

దురా—ఓసీ, చారువృత్తా, నాకష్టము చెప్పుకొనుటకుఁజాలసేపటినుం
డి నిన్నుదలఁచుకొనుచు నీరాకకై కనుపట్టికొనియుంటిని

చారు—ఓసీ, సఖీ, నీకుగష్టమెట్టిది?

దురా—చాలదినములనుండి కన్న దేవళ్ళ కెల్లఁ జేతులుమోడ్చిమోడ్చి

ప్రాంచుచు ననేక శుష్కపవాసములు చేసిచేసి కష్టపడి
యెక్క ఒకకొడుకును బడసేతిని.

చారు—సఖి, పుణ్యములేకయిట్లు కొనుకెట్లుపుట్టును?

దురా—నాకుమారుడు మంచివాడనుటకు సంశయ మెంతమాత్ర
మునులేదు

చారు—తనలో ఈదుర్మార్గురాలు కోడలివైదవోవను ఆరో
ంచుటకు ఉపక్రమించుచున్నది

ప్రకాశముగా మఱి యెవ్వడు దుర్మార్గుడనిచింత?

దురా—మఱియెవ్వరని చెప్పను.

~~చారు—కుమార్తెయొక్క దుర్మార్గతచేత వ్యధపడుచుంటివా యేమి?~~

దురా—అయ్యో! యేమిమాట చెప్పితేవి. నాకుమార్తె యోగ్యుని
నీవెఱుంగవూ; ఈచెప్పిన వేషయునుంగవు నావ్యధను నీను
ము. అనుకూలురాలైన కోడలినిబడయవలయునని చట్టాల
బూచుట వంకబెట్టుకొని ఊరూరికిం బ్రయాణంబుజేసి ప్ర
యాసమీదగొనితెచ్చిన నాకోడలు నా హృదయశల్యమై
యిప్పుడు వేధిచుచున్నదిసుమీ

చారు—ఆషిల్లయేమిచేసినది?

దురా—ఇదిచేసినది అదిచేసినదియని యెన్నుచెప్పను.

చారు—ఒకటి రెండుతప్పులు చెప్పినంజాలదా!

దురా—వినుము నేను సుగంధద్రవ్యములువేసి కాచుకొన్న అగరు
నూనె తన తలకు రాచికొని నేనుదాచికొన్న జాజులు మొ
ల్లలు మల్లెలునుందోచుకొని తాను ముడుచుకొని మగనియొ
ద్ద కొయ్యరంబుతో బోయెను.

చారు.—ఇది యెంతమాత్రపుతప్పు దీనిచేత నేనా నీకింతవ్యధ?

దురా—ఆ ఊరి ఏమిచక్కగా జెప్పితివి!దీనియూచేసినపని తనమగని
వశపరుచుకొను ప్రయత్నముగదా!

చారు—వశపరుచుకొననీ! దానివలన నీకేమిసప్తము

రిసరి! చాలుచాలు! చాలకాలముక్రిందనే నాక
 తన తల్లిదండ్రుల మాటలే విన గాన మా
 వగరుచు కొనవలెనని వాడు

చారు—(వలూ) పాపా! మోగ్యుగ
 పుషబుద్ధియేక గా! (ప్రసాద గా) అదే

దురా—అయ్యో కటివినము వయోగముచేత యెప్పుడో
 కమాటు మనయింటికివచ్చిన అల్లుని మర్యాదచేయవలయు
 నుగదా!

చారు—చేయదగినదే,

దురా—అందుకు నేను ప్రయత్నించి తెచ్చి వడ్డించి శేషము దా
 పెట్టిన మీగడ పెరుగు నాతోడెప్పకయే తనమగనికి వడ్డిం
 చినది.

చారు—సీ!సీ! అది అల్లునికివడ్డించగా మగనికివడ్డించినది. అని నీమా
 టలే చెప్పినవి నీకొడుకుమా! నము త్రాగరా? దా?
 దోషమున్నదా

దురా—నీవుబాగా తెలిసికొనలేదు. నాయాజ్ఞ లేకయే అనిచెప్పలేదా

చారు—అటుతరువాత,

దురా—ఇంకను గంపెడున్నవి విను నాకూతురునల్లుడు శయినిం
 చుటకు ఆనుకూల మందమారుతమువచ్చు కిటికీలతోనొప్పు
 నొకనది యేర్పర్చియుండు నదియు గండును దానిలో
 బడుకొనుటకు బ్రహ్మత్మిని వింటివా!

చారు—ఆగది నీకనూరుడు నము శింఘించునదియే? కదా?

దురా—అయితేమాత్రము మర్యాదకు వాతుడైన అల్లుడు ఇంటికి
 వచ్చినప్పుడు అది వానికి విడిచిపె తాను మఱియొకచోట

వధూ

అమ్మగారేయో

బండుకొండు

చారు—గా గదిలో కివెళ్ళినా
నీ! నీవు మీ పనుగది

కొన్నాం చెప్పివా?

అని—అప్పువలయునా?

చారు—వాండు పడుకొను గదియొకటి యొకటి నకు

బనికిరాదా యేమి

దురా—అ! నా కూతురు పడుకొనునది నే

నచెప్పుండలేదా

చారు—నఖి, నీకు గోపము రాకున్నయెడ న కమా ను విం

దువా?

కేమి చె

కొన్నాం చెప్పివా? అమ్మగారేయో

అ

దురా—(గే) మరు ప

దియెండ్లనుండు అ ముగ్గురు మన్నది నీకి లలుపుట్ట

లేదు దీని చూచియుండు నా

చారు—కనుకనే నీకు ముకును డలిని వేటు గుండ బ

టుచుంటివి

దురా—చక్కట్లు దిద్దుదానా, అట్లుగాదే! సదాస్త్రీసంగమము పురు

షనకు రోగముగలిగించి బలహీనము చేయును సదా పురు

షసంగము చేత కోడలు క్రొవ్వి మామల లత్యములేక కిర

స్కరించును

చారు—అవు, సదాస్త్రీసంగమము వీటిల్లు కి రోగమును గలిగించు

ను నీకూత సకు సంగమము కావలెనని యెందు

కకే ముదెదవు కే పేక్షించకు

దురా—మే! ఇ అరంభించి వావు

మరియున్నట్ల నీనయించి ఇంటిలోనికిపోయినది. వింటివా?

చారు.—కోతులు గుగానే కుశలప్రశ్న చేసియుండును. నీకూతురు నవదిన మగనియింటినుండి వచ్చునేని పలుకరించవలసి వచ్చునని వెలుపలకు పోవునుసుమీ?

దురా.—ఎందువలననీవిట్లు చెప్పుచున్నావు?

చారు.—నీకూతురై నందువలననే!

దురా.—నేనేమి అంతచెడ్డదాననా?

చారు.—కాకుంటే నీవు కులశీల రూపగుణ లక్షణములచే నొప్పుచుండు కోడలి నెండ నిందింపఁచుందువు?

దురా.—ఓహూ! నీపక్షపాతబుద్ధి లెలిసినది. బుద్ధిలేనిదానా, దాని దుర్గుణములు వినియు నీవిట్లుకూసెదవేమే?

చారు.—ఎవరిదుర్గుణములు ఎవరెఱుంగరు? అన్నిదేశములవారు నెఱుంగుదురు.

దురా.—(కన్నీళ్ళువిడుచుచు) అయ్యా! పాపాత్మురాలా, కోడలిరూపునవచ్చిన కొరవీ, నీకొఱకుఁగదా ఎల్లరును నిన్నునిందించుచున్నారు, హాపాడుకోడలా. (అని గుండెలుమోడుకొనుచు దుఃఖించుచున్నది.)

చారు.—ఎందుకింత చింతపడియెదవు? దుర్గుణమువిడిచి మంచిగుణము దాల్చి కలిగినకొలది కడుపునకుందినుచు ఏగొడవకు పోక సుఖముగానుండరాదా?

దురా.—నీచురాలా, “అదివిసరివేసిన పిండమునుదినుము దానివలెబడియుండుము” అనినాకు బుద్ధిచెప్పుచున్నావా?

చారు.—కష్టపడక సుఖముగానుండువని చెప్పుచుంటిని.

దురా.—నాసుఖముచుట్టఁబెట్టుకొని పోయినట్లుగానేయున్నదిలే. నాయింటిపెత్తనము అతొత్తునకిచ్చి నేనుబానిసను కావలయునా? చూపము నాచాతుర్యము కొన్నినాళ్ళలోనే అదుష్టను

వళగొట్టించి నాకుమారునికి మంచిపండ్లమును పెండ్లిచే
సెను.

చారు.—వెనుకరాగలని ముందుదానిని మంచిదానినిగాఁజేయఁగలదు. లే
అదిఅట్లుండనిమ్ము. ప్రోడయైకకోడలినివి చి మఱియొకకోడ
లిని దెత్తువుగాక, ఒదిపెద్దయై కాపురము కు వచ్చుదాక
కోడెకాడగు నీకొడుకు భీష్మాచార్యులై క్షేత్రమునభవింపవ
ల వచ్చునుగదా.

దురా.—వానికిఅం క్షేత్రమైతే నే నేమిసహింతునా? ఒక వెలయులి
పిలిచితెచ్చెదను.

చారు.—మనస్సులో ఆహా! దుర్మార్గురాండ్రైన తల్లిలు తనయులకు
అమంగళాంగులు వేశ్యంగనల సంగమమునేనై అంగీకరింతు
రుగాని ధర్మపత్నిసంగమము అం కరింపరుగదా! ఆహా! కా
లమహిమ స్రీకాశముగా పెక్కమాట ల నామాట నీవు
పాటిశేయమున్నదెడల నీ హకునిన్ను పాటసేయ దుసుమీ
దీనిచే కపట రాగలదు. ఆహించించుకొనుము అ నిరం
మి చేను

దురా.—ముందుచూచి దిగో కొడుకు వచ్చుచున్నాడు. ఇల్ల
నేను టద భిషభి యించవలయును అని యేడ్చుచున్నది
అంత. గుణుడను కుమారుడువ వేళి చుచున్నాడు.

సుగు.—ఆహ్లా. ఎ మకేడ్చుచున్నావు

దురా.—గాయనా, ఎందుక అడుగుతావు? మనిచెప్పక? వెళ్ళు వెళ్ళ
పెళ్ళాము నిన్నేమైన అని నీతోఁగలమోచి నిన్నుకొని
బ్బును.

క. నీ శ మపడి తెచ్చితి, నాకోడలి మంచిదనుచు నదియిపుడు ను
గ్నకొ — తంబును, జేకొనయన్నించుదాని చెమగదివింట.

సుగు.—తల్లిద తల్లిగు కొడుకులకు ఎక్కడినుం యైన కన్నెలను
చ్చి పెట్టి శేయుటకల కాలమునుం నడిచి చ్చుచున్నది.

అట్టికోడలు యజమానురాలై ఇబ్బదీర్చుట జరుగునదియే.
దురా.—ఓ, మూర్ఖా, నేనుండగానే చాని ఇ టిపెత్తనమిష్నుచుచు
న్నావురా?

సుగు.—అమ్మా.

క. తేసినవారుకొ వద్దులు తలిన దు లసో. మొండఁదచగృహభారం
బలరకొ గొడుగు పైకో, డోపై యు వేల్తులంపని వినవే.

దురా.—ఒరీ దురార్థుడా, పెండ్లానికి టిపెత్తనమిచ్చి ఇల్లు తా
బావమ కి చి పెడవామనుకున్నావురా? వరకే నీయె
డ్డె పెండ్లాము తను రోజును బగలగొట్టఁగా మిగిలి కంచము
ముంతచాటుచాటున మూటగట్టి పున్నింటికి తరలించుచు
న్నది. ఇంక ఇల్లు గొల్ల చేయకుండ నా? పు కెద్దబంగారుగొం
డ నెత్తిమీద నెక్కించుకోవడంచేత ఇంత క్రొవ్వి గణేభరిం
ఎవ్వరినీ లక్ష్యకెట్టడములేదు.

సుగు.—అమ్మా, సంసా భారముంతయు చాని నెత్తిమీద వేసినయెడ
ల అదియెవ్వరికి ఏమియు నీయక జా గతగానే యుంచునని
తోచునమ్మా.

దురా.—అ—అలాగునా? చాని మందు తలకెక్కినది ఇంక నీకదే
మగడ్డై చా రీచేయించుకొనునులే!

సుగు.—ను దులు, మాకులు, మంత్రాలు, తంత్రాలు, లేకున్న మగ
డు పెండ్లామునకు శిశుపాత్రుఁడు కాడటమ్మా? మా బావమా
కెల్లెలి ని అట్లేకదా

దురా.—మి మొరుగుచున్నావురా! పెండ్లామువలె నాకుఁతురు
ను మంత్రతం తాదులు నేరస్తే మగగట్టిగా వశముచేసుకొ
నలేకపోవునా? అది కూడదని గద్దుకొములుకలదిగావున ఏమి
చేసినను చాని సేవించుచునే యుండను వాఁడు దుర్మార్గుఁడు
దానికివశముకాదు నీ పెండ్లాముకు నీవైనట్లైతే నాకుచాలును
అప్పుడు ఎవ్వరిజోలికగరలేదు.

సుగు—తల్లి, అల్లుడు కూతుని న్నగాబూడడని డేల్లికై కోపముచూచిన మిలాభము;

దురా—మాటకు మాటచెప్పి నానోరు మాయగ న యున్నావా? మాయలేవు వినుము, దాని తండ్రి అ దుర్మార్గుడు. తల్లి గ య్యా అ దమ్ములు విటకాండ్రి అక్కచే ండు వ్యభిచారిణులు, అనిలోకమంతయు ఎరు ను నీవుసిల్లవా డవు నీకే మితెలియును దానికులముసంగతి,

సుగు,—నీ విద్యుపురాలు కూతుమీది కోపము మనవంశమును ఇట్లెనిం చిన నీవే చయుదువు; మనముఅలా చి తెచ్చుకున్నదానివిషయములో ఇ తచె ఖటసరికాదు

దురా,—గ్రహచారము తెచ్చుకొన్నాము నే నేమిచేయును ఇ నీఅదృష్టవశము

సుగు— మనస్సులో తల్లిదండ్రుల పమన్నను కోపింపక శూజింపఁబగినవారు ప్రకాశముగా అమ్మా, సుగుణురాలుగానీ! దుర్గుణురాలుగానీ! దీనిని తెచ్చుకొంటిమి ఇప్పుడుకూతునందున్న దయదీనియందును ఉంచికాపాడుము అనిప్రాంచుచు కాళమీదఁ బడుచున్నాడు)

దురా—ఛీ ఛీ! లే! లే! ఈ గుడిసేటిదానిని నాకడుపునఁ ట్టినదానితో సమానముగా ఎట్లుచూతును?

సుగు—అమ్మా, ఎక్కడినుండియో వచ్చిన అల్లునియందు కుమారం టె క్కువదయగానేల చూచుచుంటివి;

దురా—నా అల్లుడు కోడలువలె నేమి అపరాధముచేయుచున్నాడు

సుగు—అమ్మా, నేనుచాటుననుండి వినుచుండఁగా నీయ ఁడు కూతుఁ 'తొత్తుకూతురా' అనిపిలువఁగా నీవునువిని నవ్వుచు నూరకు టివిగాని యేమియుఅనవైతివిగదా!

దురా—నేను టుననుండి వినుచుంటినని మరుగుట్టనేల? నాపెండ్లాము చెప్పినది అనరాదా! దానిమాటలు యీలాగఁ

టివే లేకుంటే నీమనస్సు ఇట్లెందుకైపోవును
 సుగు— తనలో స్త్రీలు తమ అల్లురు కూతుల తి పాత్రులుగ
 వారు నిందించినను తిరించినట్లే తలంతురు వారి దుర్గుణములను
 సుగుణములట్లే గ్రహింతురు కుమార్తె భర్త లమీది అభిమాన
 మను నంజనము కటికె ర దుర్మార్గులైన అగరను సన్మార్గు
 లనుగానే కను చుచు గదా, ఆహా! ప్రపంచస్వభావ
 మెంతచక్కనిది ప్రకాశముగా అమ్మా! ఇట్లును ఎంచి
 వాడు కోడలుచెడ్డది సరే నీ ముకా ఇప్పుడు నేనుచేయ
 దగ్గి మి?

దురా—నాయనా, బుద్ధిమంతుడై నామాటవింటివా నికేవత్తువు నీ
 భార్యను వేటుపెట్టుము. దానికడుపుకూటికి యి నూ లు
 నేనైనను నాకూతులైనను ఇచ్చుచుందుము. అప్పుడీ తీదీ
 లొంగివచ్చును. ఇట్లుచేయుము.

సుగు—(తనలో నాకు నీమెయందు గలగుచున్న కోపమును మా
 తభక్తి చూపనీయక అడ్డగించుచున్నది ప్రకాశము ఆమీడ

దురా—నేను బ్రతి యుండుట నీకిష్టమన్నయెడల ఆ దుష్టడన్నన్ని నా
 ల్లును నాయాజ్ఞ లేకుండగానియెద్దకు పోగూడదు దానితో
 మాట్లాడగూడదు—దా బూడగూడదు

సుగు—అమ్మా, ఇదియవలన నీకేమిప్రయోజనము?

దురా—నా కూతురు మగనితో కలసిమెలసి సుఖముపడుటలేదే యిది
 మాత్రము నీతో ఎందుకు సుఖపడవలెను? నేనెట్లుచూచి హిం
 పగలను? నాకెట్లుశాంతిగలుగును?

సుగు—అమ్మా, ఈకోడలి లన నీకూతునకేమి చెడువువచ్చును?

దురా—నీపెండ్లాముదు శ్చేష్టలను నీవేమెఱుంగుదువు. నాకూతురుమం
 చిసొమ్ములుపెట్టుకు లే చూచినహింపలే, దానికన్నులుచి
 టచిటలాడిపోవును దానిదంతా పడిపోయి ట్లు త్తును,

సుగు—అమ్మా, వుచెప్పిట్లుచేయుటకు బయల్పడెదనుగాని మే

యేకాగణము చేతనైన అ సిద్ధింపకున్న నేమిచేయఁదగినది? దురా—నిన్నుతోమ్మి? అటు కడుపుబడతైపోయేలాగున మోచి పది రోజులు కష్టపఁ కని మూత పురీషాదులు తిని యిన్నిదేవు పెంచినాను నీవేమీనన్న డడ్డరింతువని అద్దిసున్నచేసినావు నేనికబ్రతికి యేమిస యోజనము? గోదావరిలో కట్టగట్టుకొని పడిచచ్చిపోయెదను అనితలంచుకొని వెళ్ళ వెళ్ళియే వచ్చుచున్నది

సుగు—అ యై నీవు ప్రి ట్లు చేయుటకు నేనుగీర్థముగానే యున్నాఁ డనుగాని మాతండ్రిగా మీ చేప్పుదురొ? వారుచెప్పినట్లుచే యుచునా?

దురా—కోలీ మాయలోబడిపోయిన అముసలిముండాకొడుకునకు నేనుబ్రతికియుండడమే యిష్టములేదు. నన్నపిల్లగానా చంపి కోడలితోడండవలెనని చూచుచున్నాఁడు అట్టివాఁడు దానిని చేటుపెట్టిమని చెప్పినా నట్లు నెగ్గించునా? నీకుమంచిబు చెప్పినా? నీవుచిట్టివాడవే పోసి నీవువాకు ఏమిచేయ్యనక్క లేదు నే ను దగ్గ యుండేదిలేదు నీయిష్టమువచ్చినట్లుండు నీవుచక్క రకువచ్చేవాడవ కావులే అనితటాలున లేచిపోవుచున్నది

సుగు—ముందుమాచి) అత్త గారన్నమాటలకు దేహముమండించిన ట్టి కోపముగలదై ను నన్నమాచిపర్చుకొని నాతోనెహా సంభాషించుటకు నా నవ్వేళ్ళ యిటు వచ్చుచున్నది అంత సచ్చరిత్రయను ఉ డలు ప్రవేశించుచున్న

సచ్చ—మగనింబూచి ఇదిగోనాహృదయే శ్వురఁడు తనతల్లిదండ్రుల నామీదచాడేలుచెప్పినను వినకప్రతికూలత్వరమిచ్చి ఆమెయి యిచేడుమాట మనంబెఱియునట్లు చింతించుచున్నాను, అ మాచిన మా భక్తియు టుమాగిన కారతారక్తియు నీవే వంతుని య తరంగమునకుఁ జింతగలి చుచున్నవి అ యో తకు వేసేకా నిఘాతురాలనుగదా! నావలన

కథావిజయము

నిజాడి తయు సుఖమనుభవంపలేదుగాదా నాయుండలత్తగా
కింత కార్పణ్యమేలకలుగవలయునో? నేనేమితప్పుచేయుచుం
టినో మెరుగకుంటిని దా! అహ! దైవ కల్పము అనిస
మిపించుచున్నది)

సుగు—కాంతా, ఇకగడికివచ్చితివేమి?

సచ్చ—అర్యశ్రతా. లినవారికొక విజ్ఞాపనము యవచ్చితిని

సుగు—ఎవి విజ్ఞాపనము :

సచ్చ—చెప్పవలయున నాలుకచివరకు వచ్చుచు ఎదిగాని చెప్పిన
నీమనంబెట్లుగునో యని భయపడుచుంటు

సుగు—వాకడనీ కేమిభయము? చెప్పవలసినది చెప్పుము.

సచ్చ—మనమింక ఎంతకాలమువరకు మీలన్సుగారి నిర్బంధములోఁబ
డి వలయుమాడి చావవలసినది; నీ కేసున్నదొగని నా కా
శ్రమమీద ఎంతమాత్రమును నిష్ఠను లేక చాలకష్టముగను
న్నది ఏసొంతమును ఈ శరీరముకు లేవుగాదా! నన్నమీదెల్లి
చూమిమీద నిలువనీయదు; వు శయనగృహమునకెబోయి
నప్పుడు నేనువచ్చిపాదసేవ సేయవలయుననియు; మిను వా
కిటగుమ్మమువద్ద గడవమీదతొట్టి పడుకొని గం యింప
కనేను దారియమ్మనిల గినను సుగుకొనిపోవు వివక్ష
గొనుగాని మొరనాఁడెను లోనికిరనిచ్చి లేదుగ
దా! పగలలన్నియును రృకొరె. మికా శయ
నించుచున్ననుకోనట్లు పగలపనిచేయ య రాతిమీరభ
జించి పడకటంకకైబోయినవెనుక నన్నలస్థమై (లేన్నగా
దిచ నీయకలోకమ లోఎన్నిసెలువ్నవోలె యునప్పుడుచే
యుమని అజ్ఞాపించి చేయించుచుండను.

సుగు—(తనలో) అ కమలలోగ మస్త్రీలు కొందఱు కోడలగుకొడు
కులతోఁగూడ సౌఖ్యముడసియరె. మనుషులుగలుగలే నిమాత్ర
ము నిందితురు, కడుపునిండ అన్నమైనది; నీయరు సహనము

వారికి లేకుండును నేను నీమిచేయును ప్రకాశముగా ఒక
నాతల్లియందు దోషముగోపించి లుచే వచ్చితివా?

శుచ్చి—అలా పుత్రా నేను చాడే డెప్పటకు వచ్చినదానను కాను
మీ ల్లికి నామీదగలఅసూయ యంతయును మీతోమనివిచే
యుటకు నెలరోజులై నుపట్టును చెప్పటకుభయమనునట్లు
చున్నదిఅది అట్లుండనిండు, మీతల్లికూతుని అల్లునిచూచుకొని
విజ్ఞనీగుచు వారుతనయింటికి వచ్చినప్పుడు పీతాంబరముల
నలుకుగుడ్డలుగాను సదోష తమను గళా వనీళ్లగాను సు
వరమునుఇనుముగాను నుండును, ట్టిరును అట్టిసమ
య బుననామెకు నుంచరు, ఏది యెట్లునునను మనంగ
మనునకుమాత్రము భంగముకలుగకున్న జాలననియు
చేపుళ్లనుమొక్కుచుంటిని

సుగు—మూఢురాలా, అల్లుడువచ్చినప్పుడు నీకునట్లేయుండునునుమీ

శుచ్చి—మీతల్లియిల్లంతయు నల్లుకి దారపోసినను సరిగానినిషోర
ణముగా నాయందుకోపము ప్రయోగింపవద్దని మాత్రము
మనవిచేయవలయును

—మాటలువి నేను ర్థముగా నాతల్లినిశ్చేషింతునా?

శుచ్చి—నేను మాత్రము ను బూనుచునిచెప్పుచు టినా? బిడ్డలకు
తండ్రిగదైవము ఏ నే నే పుత్రులైన నోర్చుకొందును
గా రుమాత్రము మాత్రా మనకు గుఱికాకూడదని
నాకు

శుచ్చి—కు నాయదు దయయున్నదే డ అన్నిటికి నోర్చుకొని
యెడవలను

శుచ్చి—ప్రభువునుతమ సెలవకు బద్ధురాలనేకదా

సు—దురదష్టినిగుంచి ఒక మాతండ్రిగారు ఇ వచ్చుచు
యరు పుత్రులగింపు

సచ్చ. — అట్లే కావెంటును అనినిపగ్గరిమించి యొకమూల దాగియుం
డును) (సుశీలుడు ప్రవేశించుచున్నాడు)

సుశీ. — అయ్యో! మూఢురాలగు నాభార్య కోడలిని అన్యాయముగా శ్వే
షించుచున్నది. అని. రేబవలు నాకు నిద్రహారములు కలుగకు
న్నవిగదా.

సుగు. — సమీపమునకు వచ్చి నమస్కరించి) నాయనగారూ, ఇదియే
మి? ఎమేమోచింతించువారివలె నున్నారు?

సుశీ. — నాయనా, న్యాయదృష్టి నాలోచించినయడల కొడుకును కో
డలును సమానులేకదా.

సుగు. — కోడలు మంచి డవడికగలదిగా నున్నచో అవశ్యముగా దా
నిని కొడుకుతో సమానముగా నెంచవచ్చును. అదిదుష్టురా
లుగానుండినప్పడో?

సుశీ. — వారివారి అదృష్టమునకుఁ దగినట్లు కోడలుదొరుకును, అత్తమా
మలుదానిని కడుపునఁబుట్టినదానివలెఁ జూచుకొనవలెను, కూ
తునకెంత సొమ్మిచ్చినను తృప్తిపొందదు కన్నచారి యిల్లంత
యు తనమగనికిఁగట్టిపెట్టించుటకే తలంచుచుండును. అన్నద
మ్ముల భార్యలు కొంచము బాగుగనుండిన చూచి సైపక
అసూయపడుచుండును.

సచ్చ. — తనలో) ఇట్టినా యదృష్టిగల మామగారు పూర్వపుణ్యము
న నాకులభించినా.

సుగు. — నాయనగారూ, స్త్రీలు అల్లురయందు ప్రీతిచేయఁదగినదే, అ
ల్లుడుసంతోషించినప్పుడే కూతులకు సౌఖ్యముగలుగుట.

సుశీ. — నాయనా, కోడలివలననేకదా కొడుకుగృహ శ్రమమునొంది
సతకర్మలాసరించుచుఁ బితృదేవతల స్వర్గములఁజేయును?

సుగు. — అవునుగాని యొకవిశేషమున్నది. కోడలుకొకలోకమునకు
బోయినను మఱియొకతేవచ్చి గార్హస్థ్యమును నిలువఁబెట్టు

ను అల్లుడుమరియొక లాగైనయెడలఁ గూతురుదిక్కులేనీడై
పోయి బాధపడుచుండదా?

సుశీ—కొడుకు తొంటిభార్యను బోగొట్టుకొని మఱియొకభార్యను గ
ట్టుకొనుటమాత్రము సంతోషమా? అదిఆవయస్కులొ సమా
నహీనమైన రూపమందితమేయని యన్నట్లేని వీతిచేయ
నేరదు.

సుగు—ఆరెండవది మంచిఁ యైనయెడల వయసుమీరిన తనభర్తయం
దు అననురక్తురాల్సినను వృద్ధులైన అత్తమామలను ఎందుకు
పూజింపదు.

సుశీ—లోకములో అత్తమామలయందు వేషముకోడలికి స్వభావ
సిద్ధము. ఇంకమగనియందు అనురాగము లేనిచో వారికెట్లు
పూజించును?

సుగు—నాయన గారూ, విశేషముగా మాటలాడుటవలన నేమిప్ర
యోజనము? ఇంక నేమిచేయవలయునో ఆజ్ఞాపింపుడు.

సుశీ—కుటుంబములోఁ గలతలునెట్టివయెడల గృహయజమాని వారి
వారిని వేటుకెట్టవలయును.

సుగు—తమయిష్టము కానికలకాలమునండి జాగరూకురాలై సంసా
రమును జక్కఁజెట్టు మాయస్సను మ లో లిలోనె ఉండనిం
డు కోడలికిమరియొకయిల్లుమాతము,

సుశీ—ఇదివఱకు అన్నిసూఖములను అనుభవించిన ఆముసలిగూబకు ఏదై
ననొకప్రాతరాత్రుకాలదా? సొగసైనలోగిలియేల?

సచ్చ—ఇట్టిసంవివాదుగనుకనే మామగారికిసునీపడు, అన పేరుసా
ర్థకముగావచ్చినది, కానియాయన మాటలప్రకారము నామ
గఁడు కల్లని మరియొక యింటియందుంచినచో “వెండ్లానికి
వశుడై తల్లినితమివేశినాడు” అని అశరీర్తివచ్చును,

సుగు—ముందుచూచి)రాయనా, ఏదేమినా బెల్లెలు వచ్చుచున్నట్లున్నది

సుశీ—అవునుదిగ్గంకయే. ఇదిదుర్గుఁమునందు తల్లినిమీఱసది.

అంతదుర్లభికవచ్చి, దుఃఖముతో

దుర్ల.—నాయనా, అన్నయ్యా, మీరెందుకుమా అమ్మను ఉపేక్షించితిరికి
దానికిది కెవ్వరున్నారు;

సుగు.—అమ్మయ్యా. ఇదేమిఇట్లు చేప్పుచున్నావు?

దుర్ల.—కోడలిదు శ్చేష్టలకు, దాశజాలక రేయింబగల్లు కన్నీరునిడుచు
చున్నది ఇట్లున్నచో ఆయుషీణము కాకపోదు. అనియేడ్చు
చున్నది

సుశీ.—ఇంకనీయమ్మకు చావేయక్తము.

దుర్ల.—దుర్మార్గుడా, నీకేమి. ఉపచారమునకు నీకుఁగోడలున్నదని
గర్వము. నాకెవ్వరుదిక్కున్నారు.

సుశీ.—నీమగఁడు అత్తగారును దిక్కులేరావేమి?

దుర్ల.—ఆముండ నిర్దయురై నామీదతప్పులనే ఆరోపించి నామగ
నికిఁగొండెములుచెప్పి నన్నుతరిమివేసినది. అదియొకవైపున
మాయమ్మకు వేధించుచుండగా మీ పోరాకవైపున వచ్చిన
దిగదా!

సుశీ.—మీయమ్మ తనకోడలికిపెట్టుబాధ దానితల్లెకిని సంకటముపెట్టున
నిజ్ఞానము లేకపోయినదిగదా!

దుర్ల.—కోడలిమాటపైనమ్మిక నీచేత నిట్లుకూయించుచున్నది, ఇదిగా
క నీవు ఆకోడలిముండమాట వినియేతీరవలయును. దానితం
డి శరీరమునిండా బంగారు రత్నాలునిండించి మంచిచుంచి
బట్టలుపెట్టి పంపించినాడని నీవుపెట్టినీగి యెవ రినిజూడవు.

సుశీ.—నీశరీరము తొలతోనిండించియున్నదా? అసా! మ్రలకుసొమ్ముల
యందు ప్తిలేనలేదు. యెన్నిపెట్టినను “ఇదిచాలవు అది
చాలవు” అనితండ్రిఇట్లు కూతురుదోచికొనిపోవుటకే ప్రయ
త్నించుచుండును. ఇదియిట్లు నీచెచ్చినను అల్లుడునీతండ్రియే
మిచ్చినాడని హేళనముచేయుచునేయుండును.

దుర్ల—ఆన్నా, యీముసలివాడుచెప్పినది అసత్యము, నీవునీమామగా
రిని ఎన్నడైన సొమ్ములకుగాని ఎందులకుగాని నిందించి
నాడవా?

సుగు—ఉత్తరమీక ఊరకంపను

సుశీ—దుష్టులైనకూతురు, నల్లుడును, ఆగువీరిమాటలు చెప్పినాడ
నుగాని లోకమంతయు నిశ్లేయమందునా?

క. మంచిగుణంబులకూతురు, కొంచబే దండ్రీసొమ్ముగొనితృప్తిపడున్
గొంచెముచదివినయల్లుకొ,కించుకతనమామదూరనెంచడుమదిలోన్

క. దుష్టయగు కూతురెన్నే నిష్టంబుగసొమ్ములంది యెంచదుతండ్రిన్
దుష్టుడగుఅల్లుడల్లే, కష్టంబులపాలుసేయు గడుకొనిమామన్,

సుగు—అమ్మాయీ, వాదమెందుకు? అచ్చుయేమిచెప్పుచున్నది?

దుర్ల—“ఈకోడలితో నేను కాపురము చేయలేను” అనిచెప్పుచున్నది.

సచ్చ—దైవయోగముచేత అత్తగారు నాయభిప్రాయమునె అనుసరిం
చినది. ఎందుకనగా నడవిలోఆకలంబులుతిని సుఖముగాబ్ర
దుకవచ్చునుగాని సంసారములో జగడముశ్రుట్టినమీడ మేడ
పైచుండి ప్తాన్నము భుజించుచుండినను సుఖములేదు.

సుగు—అమ్మాయీ, వదిననెక్కడైన నొకయింటవేరుపెట్టియుంచెడ
ము, చింతించకుము.

సుశీ—కోపముతో ఈపిశాచికి ఇష్టమువచ్చినట్టుగా నడు కొనవ
లయునా? నెలనెలకు గావలసినబియ్యము పప్పులూ గుత్తిం
డివస్తువులిచ్చుచు మీఅమ్మను నిని పేరుపెట్టుము.

దుర్ల—నేనువచ్చిఇక్కడ మా అమ్మతో గూడియుండుట నీకునిష్టము
లేదు, గనుకనే ఇట్టిమాటలు చెప్పుచున్నావు.

సుశీ—నీయిష్టమువచ్చినప్పుడు రావచ్చును, పోవచ్చును, నీఅత్తవారిం
టి కష్టమును పోగొట్టుకొనవచ్చును.

దుర్ల—హాపాపీ, మా అచ్చులేనియింట్లోఎవతెయో యొకతె వేసినపిం
డముతినియుండుటకు నాకేమియిష్టముండును, నాకుసుఖమేది

సుశీ—నీవట్లు తలంచుపక్షమున నీ యమ్మయుండుచోటునకు వచ్చి అక్కడనే యెంతకాలమైనను ఉండవచ్చును- అప్పుడుగోభోజనమునకుఁ గావలసినంత ద్రవ్యమునిచ్చెదను,

దుర్ల—నన్ను దాసీనిఁగా నెంచితివా;

సుగు—ఎంతపాటి ద్రవ్యముతో మీరిద్దఱును సుఖముగా భోజనాదికమును జరుపుకొనఁగలరో అంతపాటివడ్డిపచ్చ ధనము మీకిచ్చెదము.

దుర్ల—తనలో) ఇదినాకు సమ్మతమే! ఇట్లు మొత్తముగానిచ్చు ధనములో కొంతవడ్డికిచ్చి మిగిలినదిపెట్టి మా ఆమ్మనాకు సొమ్ములు చేయించిపెట్టగలదు. ప్రకాశముగా అన్నా, నీమాటనమ్మకముచే అమ్మనుఅలాగే సమాధానపఱచెదను.

సుశీ—అమ్మ నిర్బంధించవలదు, అమ్మకెట్లుయిష్టమో అట్లుచేయుటకు సిద్ధముగానున్నాను.

దుర్ల—(తటాలునలేచిపోయి తల్లినిపిలుచుకొని ఏకాంతమునందు జరిగినదియంతయునుచెప్పి ఆమ్మానామాటతోసేవేయవద్దు: ఈయేర్పాటు మనకనుకూలమే

దురా—బిడ్డా, ఇదినాకును యిష్టమైనదియేకాని మొదట యిష్టముగా నిదానివలె నభినయించెదను నీకైధనమునురాబట్టుట కిదేమంచిసమయము

సుశీ—(తలనువంచుకొనియుండును

సుగు—అమ్మా, అనునంతలో

దుర్ల—ఓరీ, మూర్ఖా, 'అమ్మా' అని పిలువ నక్కరలేదు, చాలు నీపెండ్లాము నీచేవులలో జపించినమంత్రము సిద్ధించినది.

సుగు—అమ్మా, నామీదకోపింపవద్దు ఈయేర్పాటు నేను చేయలేదు మానాయనగా రేచేసిరి.

సచ్చ—(తనలో భగవంతుఁడా, నామగనిని తల్లి శాపమునకు లోనగునట్లు చేయవద్దు

దురా—అయ్యో! అమృష్ట చాతుర్యము వలనవానిని వశపఱచికొనినది

సుశీ—దుష్టా, దానిసుగుణములు సజ్జనులనందఱిని వశపఱచికొనఁగలదు.

దురా—ముసలితనముచేత బుద్ధిలేక నీయబ్బమొరిగివదానిని నీవుఅంగీకరించినచో నీకంటె చేతగాని వాఁడెవడుండునురా.

సుశీ—నుంచిదియైతను కోడలినిదూషించుచు లేచిపోదలచిన నీవు పడుచుదానవై యిప్పుడుమంచిబుద్ధిచే ప్రకాశించుచున్నావా?

దురా—ముసలిముండాకొడకా, నీవేలేచిపో, నేనుపోవుదాననుకాను.

దుర్ల—ఏకాంతమునందు నాకొఱకేమైనను సంపాదించుటకేదేమంచినమయము

దురా—ఓసీ దురాత్మా, పెండ్లాముదాసుఁడా, తల్లినితోలివేసిన అపకీర్తినిపొంద్క నేను పోయెదను, ఇంక నీపెండ్లాము ఇష్టములను నెఱవేర్చుము. మంచిమంచి నగలను చేయించి పెట్టుము

సుగు,—అమ్మా, నీమాట జవదాటలేను

సుశీ—పాపీ, సొమ్మంతయుకూతుఁనకు కట్టిపెట్టికొడుకును దరిద్రునిగాఁజేయవలయునని యున్నావా?

దురా—ముసలీ, కూతురి సంతోషమును బూచి వేలయోర్పలేవు? అని నగలు పెట్టుకొన్న చూచిననుకుట్టునా?

సుశీ—తల్లి నోరునుబిలములేకున్నచో కూతురనే ఎలుక పుట్టినింటి నుండి ధనమను ధాన్యమెట్లు దోచికొనును?

సచ్చ—ముందుచూచి) దైవయోగముచేత అత్తగారి చెలికత్తె చారువృత్త వచ్చుచున్నది, ఆమె నాయందు కడుంగడు విశ్వాసుముగలది

చారువృత్త ప్రవేశించుచున్నది

చారు—సఖి! ఏమిచింతించుచున్నావు?

మరా—చింతించేదియేమి? చిన్నప్పటినుండి కల

మనస్సేహమునకు భంగముగ

శముచేసికొన్నదియే కాక నా

లిగించినది, దీనికేమి కారణము

చారు—దానిగుణమే కారణము అయ్యే

వారియందు చేలిమియు ల

మరా—నన్ను నిందించి దానిని శ్లా

తోలివేసినప్పుడు అనుభవించు

రుచుచున్నది

సుశీ—~~దీని, చంద్రి, క~~ డలు వెళ్లగొట్టినది

ఈదృష్టుకట్టచేత బాట పగులకొ

వెళ్లగొట్టుచున్నది అ మొట్టగ

మరా—దీని ముసలిమండకొడుకా, కో

వనిమె అగును.

సుశీ— చేతి దృష్టుకట్టను నీ కొనును,

సుగు,—తండ్రిని అడ్డగించుచున్నాడు.

మర్ల—ఈ పాపి, వదినయన బహు ద

మరుభవించుచున్నదికదా! నీకు

చారు— మరాశను పంపివేయుచు

మరా— రీ, మర్నార్లుడా, నాకు

లు చెప్పెప్పు?

సుగు.—నీకా కాలినంత ధనము ఇ

చున్నాడు.

చారు— ముటుగుగా నుం న సచ్చరిత్రవ

ని నైగచేయుచున్నది, సచ్చరి

చారు— అమ్మమ్మ, మీల్లత్తుకు సమసాగ

నచ్చు,— సమసాగించుచున్నది.

దురా— ముఖమును ద్రిప్పకొనుచున్నది.

చారు—ఓ సఖి “గుణవంతుడగు కొడుకును నీ ముగాబడయు”
ని ఆ గాదించుము.

దురా— తనలో ఏమైనను సరేకాని నాకూతురికి నగలకుసొమ్మున
నంత చిక్కుచున్నది ప్రకాశముగా కూతురా, నడ
పోదము అనికూతురుతో బోవుచున్నది

సుశీ—బాబూ, యవుము ఒప్పుకున్నదని నెఱవేర్చివేయదము అ
కుమారునితో పోవును

చారు—అమామూ, నీకింకేమియిష్టము

సచ్చ—పూ... రాలా, దైవయోగముచే అత్తగారు ఏమిటిట్టక డి
కూతుతో వెడలిపోయెను, నా రికలన్నియు నీమూలమున
నెఱవేరెను కావలసినది యింకేమియు న్నది అయినను;

గీ || అత్తగారు కూతునట్టుకొండలి
గోడ అత్తగారి గోరొత్త,
యట్లుకనుచు బేమ ననిత బు సుఖీయింప
జేయు గాకయనుచు శ్రీగుగొలుతు||

వధూ విజయము

నా ము.

